

nadácia
ekopolis

Aktivity MVO v oblasti adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy

...

Martina B. Paulíková

Banská Bystrica

8. október 2014

Adaptácia na zmeny klímy

- rôzne scenáre zmeny – všetky však hovoria o potrebe v predstihu prijímať rozhodnutia vo všetkých oblastiach života na to, aby boli dôsledky negatívnych zmien čo najmenšie
- prejavy zmien klímy – viditeľné už aj dnes, už aj u nás
- **mitigačné opatrenia** – obmedzovanie emisií skleníkových plynov, aby sa zmiernila/spomalila klimatická zmena, na zmiernenie príspevku človeka k zmene klímy v jednotlivých segmentoch –t.j. v energetike, doprave, poľnohospodárstve ...
- **adaptačné opatrenia** - opatrenia na prispôsobenie sa súčasným a budúcim dopadom zmeny klímy na rôzne oblasti kvality života občanov, aby sme zvýšili našu schopnosť zmenám odolávať

Stratégie a dokumenty EÚ životné prostredie

- **Stratégia Európa 2020** – Stratégia na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu (jún 2010)
- **Všeobecný environmentálny akčný program Únie do r. 2020 „Dobrá život v rámci možností našej planéty“** – 7. EAP - General Union Environmental Action Programme to 2020 „Living well, within the limit of our planet“ – COM (2012) 0337 z 20. 11. 2013
- **Stratégia Európskej únie pre podunajskú oblasť** – European Union Strategy for Danube region - COM (2010) 715 z 8. 12. 2010
- **Stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020 „Naše životné poistenie, náš prírodný kapitál“** – Our life insurance, our natural capital – an EU biodiversity strategy to 2020 - COM (2011) 244 z 3. 5. 2011
- **Tematická stratégia pre životné prostredie v mestách** – Thematic strategy on the Urban Environment - COM (2005) 718 z 11. 1. 2006 resp. usmernenie v súvislosti s touto stratégiou Integrované riadenie v oblasti životného prostredia - Integrated environmental Management, 2007
- ...

Stratégie EÚ - voda

- **Koncepcia na ochranu vodných zdrojov Európy** - A Blueprint to Safeguard Europe's Water Resources - COM (2012) 673 z 17. 12. 2012
- **Zelená infraštruktúra – zvel'ad'ovanie prírodného kapitálu Európy** - Green Infrastructure — Enhancing Europe's Natural Capital - COM (2013) 249 z 6. 5. 2013
- **Rámcová smernica o vode** - 2000/60/ES z 22. 12. 2000 a súvisiace smernice, napr. 2007/60/ES o hodnotení a manažmente povodňových rizík

Stratégia EÚ – klimatické zmeny

- **Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy** - An EU Strategy on adaptation to climate change - COM (2013) 216 z 16. 4. 2013
- **Biela kniha – Adaptácia na zmenu klímy: Európsky rámec opatrení** – COM (2009) 147 z 1. 4. 2009
- **Zelená kniha – Prispôsobenie sa zmene klímy v Európe** – možnosti na uskutočnenie opatrení na úrovni EÚ - COM (2007) 354 z 29. 6. 2007

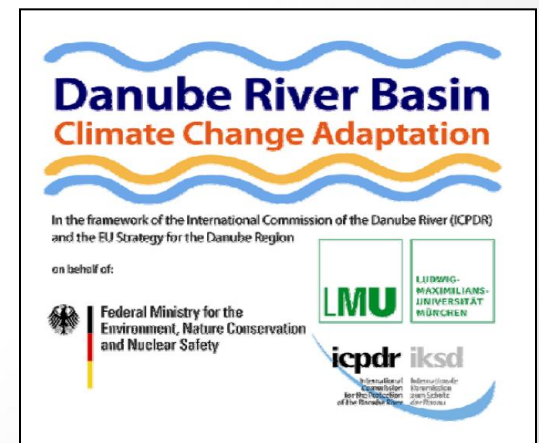
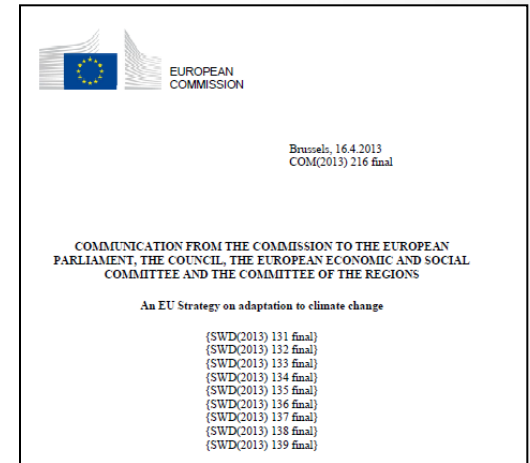

Adaptácia na zmenu klímy a miestne komunity

- **Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy** (vrátane podporných štúdií a analýz)
- **Stratégia Dunajského regiónu na klimatické zmeny (ICPDR)** (vrátane analýz súčasného stavu, modelov, návrhov opatrení, reportov)
- **Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy**

? regionálne stratégie

? miestne stratégie

Stratégia adaptácie SR

Kombinuje

- **„sivé“ infraštruktúrne koncepcie** = fyzické zásahy alebo stavebné opatrenia na účely zvýšenia odolnosti zvlášť významných budov resp. infraštruktúr voči extrémnym javom;
- **„zelené“ štrukturálne prístupy** = ktoré prispievajú k zvýšeniu odolnosti ekosystémov, realizované s cieľom zastaviť stratu biologickej rozmanitosti, obnoviť vodné cykly,
- **„mierne“ neštrukturálne koncepcie** = politiky a postupy kontroly využívania pôdy, šírenie informácií a hospodárske stimuly na zníženie alebo prevenciu ohrozenia katastrofami.

s vyšším dôrazom na „zelené“ štrukturálne prístupy, ktoré sú najefektívnejšie (riešia adaptácie komplexne) a „mierne“ neštrukturálne koncepty adaptácie.

Green infrastructure

Zelená infraštruktúra – zvelád'ovanie prírodného kapitálu Európy - Green Infrastructure — Enhancing Europe's Natural Capital - COM (2013) 249 z 6. 5. 2013

- zelená infraštruktúra – jedna z investičných priorít Kohézneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja
- význam pre voľnú krajinu, ochranu prírody a biodiverzity vrátane NATURA 2000
- dôležitá aj pre mestské prostredie (princípy ako napr. využívanie krajiny namiesto klimatizácie a dosiahnutie finančných úspor, prepojenie na dopravu, výstavbu, poľnohospodárstvo, vodné hospodárstvo ...)
- zadržanie vody v krajine aj zabezpečenie dobrej kvality vôd vrátane pitnej, zmiernenie vplyvu hydromorfologických tlakov, zníženie následkov záplav a sucha

Opatrenia v mestách

- územné plánovanie a koncipovanie urbanistickej štruktúry miesta tak, aby umožňovala prúdenie vzduchu
- zachovanie a vznik zelených plôch (vysoký podiel vegetácie, zasakovanie vody, prepojenie do krajiyn, zachovanie biodiverzity ...)
- prispôbiť výber drevín, povrchov, vybavenia verejných priestorov,
- zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej vody aj jej zasakovanie
- minimalizovať straty pitnej vody v sieťach a vytvárať/obnovovať záložné zdroje
- podporovať obnovu mokradí, inudačných území, brehových porastov, lesov

Aktivity MVO

- analýza a pripomienkovanie dokumentov a monitoring rozhodovania na všetkých úrovniach
- zvyšovanie informovanosti a odbornosti miestnych samospráv, MVO (diskusie, semináre)
- podpora, realizácia a propagácia dobrých príkladov opatrení

Princíp: presadzovanie spoluzodpovednosti miestnych komunít pri plánovaní a realizácii opatrení na adaptáciu krajiny

•

Prvky na zadržiavanie a znovupoužívanie dažďovej vody (zavlažovanie, splachovanie ..)

Vytváranie miest na zadržanie a zasakovanie zrážkovej vody a sedimentov

Úpravy verejných priestorov s ohľadom na potrebu adaptácie a so zapojením verejnosti

Ochrana zvyškov prírodných a poloprírodných lokalít vhodných na zadržiavanie vody, a zároveň ochranu biodiverzity, rekreáciu atď’.

**Obnova „zaniknutých“
prameňov a zdrojov vody**

obnova a trvalo udržateľné využívanie inudácií, nivných lúk a pozemkov mimo intravilán, kde sa môže voda rozlíať

- Ochrana a obnova brehových porastov ako významného**
- **ekostabilizačného prvku v krajine aj ochrany proti povodniam**

Zdroje informácií

Európska komisia (DG enviro)

http://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/index_en.htm

http://ec.europa.eu/environment/nature/climatechange/index_en.htm

Karpatský rozvojový inštitút, Košice

www.kri.sk

špeciálne projekty

ClimCross Development

Bratislava sa pripravuje na zmenu klímy

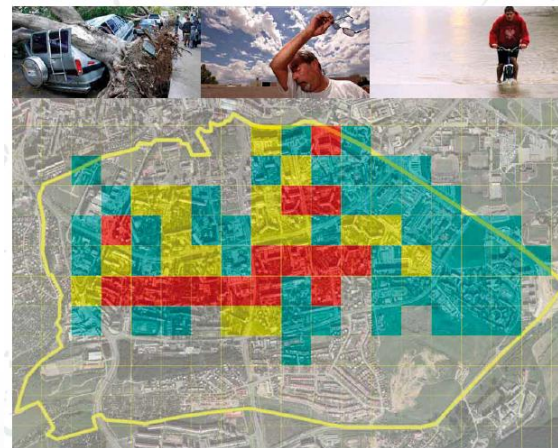
www.unia-miest.sk

www.sazp.sk, www.minzp.sk

Adaptácia na zmenu klímy – naliehavá úloha miest

KARPATSKÝ ROZVOJOVÝ INŠTITÚT 2014

nadácia
ekopolis

**Nadácia Ekopolis
Komenského 21
97401 Banská Bystrica**

**paulikova@ekopolis.sk
www.ekopolis.sk**